

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004566

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-08-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського від 14 вересня 2026 р. № 198-СТ/А

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шнирєва Анастасія Євгенівна

2. Anastasiia Shnyrova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4807-4968

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту: 25-08-2026

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15455

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41

Тема дисертації:

1. Концерт для гітари у творчості британських композиторів другої половини XX століття: жанрово-стильовий вимір
2. The Guitar Concerto in the Works of British Composers of the Second Half of the Twentieth Century: Genre and Stylistic Dimensions.

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено вивченню ролі британських композиторів другої половини XX століття в процесах оновлення гітарного концерту в контексті творчих тенденцій часу, виявленню специфіки їх авторської манери, невід'ємної від національного стилю, в умовах жанрового канону. XX століття відіграє надважливу роль у становленні класичної гітари як самодостатнього професійного інструмента академічної музики, будучи позначене формуванням нового, сучасного репертуару, в якому саме гітарний концерт стає головним атрибутом досконалості жанрової системи гітарної музики. Після класичного етапу у розвитку гітарного концерту, що хронологічно припадає на часи раннього романтизму, часів кризи (з середини XIX до початку XX століття), його відродження починається з 1930-х років, супроводжуючись високим рівнем активності у

виконавській (А. Сеговія) та композиторській сферах. Необхідність перегляду сталих канонів у гітарній сфері, її системного оновлення з метою подальшого закріплення гітари в академічній традиції, пояснює факт залучення до написання концертів композиторів-не гітаристів, активному включенню гітарної музики і концерту, зокрема, до музичних експериментів авангардної спрямованості та всіх інших творчих новацій XX століття. Важливу роль у формуванні професійного гітарного репертуару другої половини XX-го століття на тлі динаміки зростання популярності гітарного концерту, гострої потреби у зразках новітньої музики відіграє творчість британських композиторів, чий твори малої та великої форми й досі залишаються поза широкою увагою українських дослідників та виконавців. Це обумовило звернення у дослідженні до розкриття жанрово-стильової специфіки гітарних концертів Малькольма Арнольда, Леннокса Берклі, Річарда Родні Беннетта – представників академічного напрямку британської музики, що дозволяє досягнути не тільки масштаби сформованої до другої половини XX століття гітарної традиції, а і шляхи її подальшої трансформації. Актуальність теми дослідження, яка не отримала широкого висвітлення в українському музикознавстві, зумовлена: 1) браком вітчизняних музикознавчих праць про гітарну музику британських композиторів другої половини XX століття; 2) нагальним дослідницьким пошуком обґрунтування оригінальності підходів британських композиторів до гітарного концерту крізь призму специфіки їх індивідуального стилю та творчих новацій другої половини XX століття – з метою збагачення сучасної української гітаристики; 3) необхідністю подальшого поглиблення уявлень про етапи розвитку сольного гітарного концерту для класичної гітари як самодостатнього явища в історії музичної культури XVIII–XX ст., в умовах формування гітарного репертуару, із визначенням шляхів оновлення первинної структурно-семантичної моделі концерту в різні історичні епохи під впливом зміни художньо-стильових настанов у музичному мистецтві. Саме тому об'єктом дослідження обрано жанр концерту для класичної гітари; предметом – визначення жанрово-стильової специфіки концертів для гітари з оркестром британських композиторів другої половини XX століття. Метою – досягнення процесів переосмислення класико-романтичної гітарної традиції та шляхів оновлення жанрового інваріанта сольного гітарного концерту в творчості британських композиторів другої половини XX століття. Наукова новизна. В дисертації вперше в українському музикознавстві систематизовано інформацію щодо розвитку гітарного концерту в британській музиці XX століття; виявлено на інтонаційному, композиційному, образно-драматургічному рівнях новаційну природу першого в британській музиці XX століття додекафонного твору для гітари ("El Polifemo de Oro" Р. Сміта Бріндла) та першої п'єси для гітари соло з оркестром (Серенада для гітари та струнних М. Арнольда); включено до вітчизняного наукового обігу низку Концертів для гітари з оркестром М. Арнольда, Л. Берклі, Р. Родні Беннетта. Подальшого розвитку набули: історичні відомості щодо академічної музики Великої Британії кінця XIX–XX століть; загальна картина еволюції жанру гітарного концерту в контексті становлення академічного репертуару для гітари протягом XVII–XX століть; характеристика жанрової природи інструментального концерту; аналітичні розвідки гітарних концертів. У висновках підводяться підсумки дослідження і пропонуються перспективи дослідження, що передбачають подальше наукове опрацювання творів для гітари з оркестром британських композиторів XX – початку XXI століть, з метою їхньої подальшої актуалізації в концертній практиці сучасних українських виконавців.

2. The dissertation is devoted to the study of the role of British composers of the second half of the twentieth century in the process of renewing the guitar concerto within the context of the artistic trends of the period. It aims to identify the distinctive features of their individual compositional styles, inseparable from the national musical tradition, as manifested within the framework of the genre canon. The relevance of the research topic, which has not yet received substantial scholarly attention in Ukrainian musicology, is determined by the following factors: (1) the lack of Ukrainian musicological studies devoted to the guitar music of British composers of the second half of the twentieth century; (2) the pressing need for research aimed at substantiating the originality of British composers' approaches to the guitar concerto through the lens of their individual compositional styles and the artistic innovations of the second half of the twentieth century, with a view to enriching contemporary Ukrainian classical guitar scholarship and performance practice; and (3) the necessity of further advancing the understanding of the developmental stages of the solo guitar concerto for classical guitar as an independent

phenomenon in the history of musical culture from the eighteenth to the twentieth centuries, within the broader process of the formation of the guitar repertoire, while identifying the ways in which the concerto's original structural and semantic model was transformed in different historical periods under the influence of changing artistic and stylistic paradigms in musical art. Accordingly, the object of the research is the genre of the concerto for classical guitar, while the subject of the study is the genre and stylistic features of concertos for guitar and orchestra by British composers of the second half of the twentieth century. The aim of the dissertation is to explore the processes of reinterpreting the Classical and Romantic guitar tradition and to identify the ways in which the generic invariant of the solo guitar concerto was renewed in the works of British composers of the second half of the twentieth century. Scientific novelty. For the first time in Ukrainian musicology, the dissertation systematizes information on the development of the guitar concerto in twentieth-century British music. It identifies, at the intonational, compositional, and figurative-dramaturgical levels, the innovative nature of the first dodecaphonic work for guitar in twentieth-century British music ("El Polifemo de Oro" by Reginald Smith Brindle) and as well as the first work for guitar and orchestra (Malcolm Arnold's Serenade for Guitar and Strings). Furthermore, the study introduces into Ukrainian scholarly discourse a number of concertos for guitar and orchestra by Malcolm Arnold, Lennox Berkeley, and Richard Rodney Bennett. The dissertation further develops scholarly understanding of the history of British academic music from the late nineteenth to the twentieth century; provides a more comprehensive account of the evolution of the guitar concerto within the formation of the classical guitar repertoire from the seventeenth to the twentieth centuries; refines the understanding of the genre nature of the instrumental concerto; and expands the analytical study of guitar concertos. The conclusions summarize the principal findings of the dissertation and outline directions for future research. Particular emphasis is placed on the continued scholarly investigation of works for guitar and orchestra by British composers of the twentieth and early twenty-first centuries, with the aim of promoting their wider inclusion in the concert repertoire of contemporary Ukrainian performers.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Шнирєва, А. Є. (2025). «El Polifemo de Oro» Реджинальда Сміта Бріндла: специфіка втілення програмного задуму. Аспекти історичного музикознавства, (39), 239–256.
- Шнирєва, А. Є. (2025). Концерт для гітари з оркестром М. Арнольда: жанрово-стильові виміри. Fine Art and Culture Studies, (4), 223–232.
- Шнирєва, А. Є. (2026). Особливості авторської стилістики в Концерті для гітари з оркестром Леннокса Берклі. Аспекти історичного музикознавства (42), 205–226.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Анфілова Світлана Геннадіївна
2. Svitlana Anfilova

Кваліфікація: к.мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6910-8034

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кригін Олександр Іванович
2. Olexandr Krygin

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2837-8657

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 02125591

Місцезнаходження: провулок Руставелі, Харків, Харківський р-н., 61001, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Антонова Олена Григорівна
2. Olena Antonova

Кваліфікація: к.мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6253-8138

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ващенко Олена Вікторівна

2. Olena Vashchenko

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0130-7568

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткаченко Вікторія Миколаївна

2. Viktorya M. Tkachenko

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2558-2863

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ніколаєвська Юлія Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ніколаєвська Юлія Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Поліна Кордовська

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна